

مطالعه روند انتقال از عدم تزریق به تزریق هروئین در مصرف کنندگان مواد

دکتر مسیب یارمحمدی واصل*، فاطمه قنادی**

دریافت: ۸۸/۱۰/۲۶ ، پذیرش: ۸۹/۴/۱۵

چکیده:

مقدمه و هدف: تزریق مواد یک زنگ خطر جدی است که با عوامل مختلفی مرتبط است. هدف از این مطالعه تعیین طول زمان و عوامل تأثیرگذار انتقال از عدم تزریق به شروع تزریق هروئین در بین مصرف کنندگان مذکور بود. **روش کار:** روش مطالعه گروهی گذشته نگر بود که در سال ۱۳۸۶ در کل کشور اجرا شد. آزمودنیهای پژوهش در شروع مطالعه هرگز تزریق هروئین نداشتند. جامعه آماری شامل ۷۷۴۳ نفر (۴۰۲ زن، ۷۳۴۱ مرد) مصرف کننده وابسته به مواد بود که از بین آنها ۱۶۴۱ نفر مرد مصرف کننده هروئین به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. داده های پژوهش با استفاده از پرسشنامه ارزیابی سریع وضعیت سوء مصرف مواد بدست آمد. **نتایج:** نتایج مطالعه نشان داد که از بین ۱۶۴۱ نفر مصرف کننده هروئین، ۵۹۱ نفر تزریق هروئین داشتند (نرخ بروز تزریق در عرض ۶/۵ سال ۳۶ درصد بود) و پیش بینی کننده های اصلی تزریق هروئین؛ مجرد بودن، بیکاری، شروع مصرف مواد در جمع دوستان و سن پایین شروع مصرف هروئین بود. **نتیجه نهایی:** این مطالعه حاکی است چندین عامل خطر تزریق هروئین را افزایش می دهد، که باید مداخلات پیشگیرانه این عوامل خطرزای شروع تزریق را در مصرف کنندگان هروئین مورد توجه قرار داد.

کلید واژه ها: انتقال / سوء مصرف مواد / وابستگی به هروئین

مقدمه:

سابقه بیش از ۴۰ سال تزریق مواد در ایران، تاکنون عوارض و عواقب بسیاری را برای معتادین به همراه داشته است. از آنجایی که مقررات خشن قادر به کنترل مصرف مواد مخدر نبوده، حتی روند رو به رشدی را نیز در این سال ها سپری کرده است و با توجه به خطرات تزریق و افزایش احتمال سرایت بیماریهای عفونی، عواقب این روش مصرف بیش از سالهای گذشته معتادان را به مخاطره انداخته است. از آنچه به عنوان عواقب و عوارض تزریق مواد مخدر ذکر شده است می توان به افزایش میزان مصرف، مسمومیت و مرگ، آسبه های عفونی محل تزریق و سایر اعضای بدن، انتقال بیماریهای عفونی اشاره کرد. براساس تحقیقات انجام گرفته در سال ۱۳۸۰ تحت عنوان ارزیابی سریع وضعیت مواد تزریقی در شهر تهران مشکلات اجتماعی این گروه از معتادان، دزدی، خودفروشی، عضویت

بدون تردید مبارزه با معضل شوم اعتیاد و ابعاد مختلف این پدیده ویرانگر، یکی از دغدغه های مهم و اصلی جامعه ما می باشد. اعتیاد بلای خانمان سوزی است، که قریب بیش از دو میلیون نفر از قشرهای جامعه را مبتلا ساخته و تبعات آن ۷۰ میلیون نفر دیگر را هم تهدید می کند. این معضل کلان یکی از چهار بحران جهانی تلقی شده و آسیب های ناشی از آن همچون آفتی ویرانگر، امنیت، آسایش و هنجارهای انسانی را تحت الشعاع قرار داده است. خسارت ها و صدمات ناشی از این پدیده شوم، گستره آسیب های اجتماعی را روز به روز فزونی بخشیده و عواقب سوء بهداشتی آن، بویژه توسط معتادان تزریقی، منجر به شیوع و بروز بیماریهای خطرناک همچون ایدز و هپاتیت گردیده است (۱).

* استادیار گروه روانشناسی دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی دانشگاه بوعلی سینا همدان (vase1999@yahoo.com)

** کارشناس کلینیک مددکاری اجتماعی یاس رزن - همدان